

Čís. 1093.

Zločin veřejného násilí dle §u 81 tr. zák. na komisaři, vykupujícím obilí.

Skutková podstata tohoto zločinu jest dokonána již pouhým zproti-vením se úřední osobě v úmyslu, by úřední nebo vrchnostenský úkon byl zmařen neb úřední jednání (služební výkon) vynuceno, aniž jest třeba, by tohoto cíle bylo dosaženo.

Zákon o maření exekuce ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák.

Lhostejno, zda úkony, v §u 3 uvedené, byly předsevzaty k zajištění pohledávky soukromé či v zájmu veřejném. Spadá sem i zabavení obilí (mouky) úřadem. Poměr §u 3 zák. k §u 16 nařízení ze dne 11. června 1920, čís. 390 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1923, Kr I 1324/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 5. listopadu 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí dle §u 81 tr. zák. a přestupkem §u 3 zákona ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Námítkou, uplatňovanou s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 5 §u 281 tr. ř. v ten smysl, že rozsudek nedbá toho, že, jak za to má zmateční stížnost, výkupní komisař není oprávněn, zásoby obilí zabavit, nýbrž je pouze zjistiti a odevzdati do uschování obecního úřadu, provádí stížnost ve skutečnosti hmotněprávní důvod zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. Než námitka je v tom i onom pojetí bezpodstatna. Nehledě k tomu, že za trestního řízení nebyly nikým, zejména ani se strany obžalovaného vysloveny v naznačeném směru námitky a pochybnosti, dlužno i námitku, vyslovenou nyní zmateční stížností, označiti jako právně bezpodstatnou. Rozsudek zjišťuje, že se František B., Bohumil K. a Jan K. dostavili do usedlosti matky obžalovaného jako výkupní komise, František B. pak označen jest v rozsudku jako výkupní komisař. Dle posledního odstavce §u 15 vyhlášky ministerstva pro zásobování lidu ze dne 28. června 1920, čís. 55.486, čís. 423 sb. z. a n., vydané na základě nařízení vlády republiky Československé ze dne 11. června 1920, čís. 390 sb. z. a n., jest okresní obilní ústav povinen pečovati o to, by předepsaný kontingent byl zcela vykoupen a dodán, a musí učiniti bezodkladně opatření, zaručující hladké a úspěšné provedení výkupu a dodávky. Dle druhého odstavce §u 16 vyhlášky provede okresní obilní úřad v případě, že zemědělec nedostojí ve lhůtě, zemskou politickou správou stanovené, své dodávkové povinnosti, nucenou odebirku zabavených plodin. Dle druhého odstavce §u 15 vyhlášky mají výkupní komisaři povinnost, dozírati mimo jiné také na to, zda výkup a odebirka se dějí

včas. Rozsudková zjištění nasvědčují tomu, že úřední jednání výkupní komise směřovalo k provedení nucené odebrírky ve smyslu druhého odstavce §u 16 vyhlášky; má tudíž zmateční stížnost mylně za to, že výkupní komise (komisař) nebyla oprávněna zásoby obilí (mouky), nalezené u Františky B-ové, zabaviti. Zmateční stížnost ostatně sama připouští, že výkupní komisař byl oprávněn, zásoby odevzdati do uschování obecnímu úřadu; to však nezbytně předpokládalo jich zajištění, které nemohlo býti uskutečněno jiným způsobem, než jich odebráním a zabavením. Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř., zmateční stížnost odporuje rozsudkovému výroku, jímž obžalovaný uznán byl vinným zločinem veřejného násilí dle §u 81 tr. zák. Namítá, že čin obžalovaného, který dle rozsudkového zjištění vytrhl výkupnímu komisaři B-ovi z rukou násilně pytel mouky, neodpovídá pojmu skutečného násilného vztažení rukou na osobu, chráněnou ustanovením §u 68 tr. zák., které dle názoru zmateční stížnosti předpokládá, by pachatel vložil násilně ruku na onu osobu samotnou tak, že by nestačilo, vytrhne-li násilně předmět, který osoba ta drží. Názor zmateční stížnosti je právně mylný. a) Odpovídáť pojmu skutečného násilného vztažení rukou ve smyslu §u 81 tr. zák., každý čin, předsevzatý s vynaložením tělesné síly a značící odpor, směřující přímo nebo nepřímou osobě, chráněné ustanovením §u 68 tr. zák., která jím stavěna je před volbu, by buď odpor, jí takto kladený, rovněž s použitím fysické síly překonati hleděla neb od zahájeného (zamýšleného) úředního nebo služebního výkonu upustila. Nevyžaduje se tudíž, aby se násilný čin dotýkal bezprostředně těla vrchnostenské osoby, stačí, směřuje-li přímo sice proti předmětu, který osoba taková v rukou drží, tím však zároveň nepřímou proti tělu osoby té, jak tomu zde právě bylo. b) Zmateční stížnost namítá dále, že není na místě, z celého jednání, které prý trvalo několik hodin, vytrhovati onen jediný čin obžalovaného, nýbrž že nutno veškeru jeho činnost, od začátku až do konce pokládati za jediný celek a vzítí zřetel k tomu, že jednak obžalovaný zabavení a odvezení nalezených zásob mouky a obilí ani násilně ani jiným způsobem nepřekážel, jednak že úřední výkon výkupního komisaře vůbec zmařen nebyl, z čehož prý plyne, že obžalovaný, i kdyby byl z počátku měl v úmyslu, onen úřední výkon zmařiti, napotom, uklidniv se na upozornění výkupního komisaře, od úmyslu toho upustil. Právní bezpodstatnost těchto námitek je zjevnou. Stačí proto pouze dodat, že skutková podstata zločinu veřejného násilí ve smyslu § 81 tr. zák., a to činu dokonáného je vyčerpána již samotným zprotivením se pachatelovým, předsevzatým za ostatních pojmových náležitostí zločinu toho v úmyslu, by úřední nebo služební výkon vrchnostenské osoby byl zmařen neb úřední jednání (služební výkon) byl vynucen. Nesejde tudíž na tom, zda tohoto cíle trestným činem skutečně dosaženo bylo čili nic.

Rozsudkovému výroku, jímž další jednání obžalovaného podřaděno bylo skutkové podstatě přestupku §u 3 zákona ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. z., odporuje zmateční stížnost námitkou, že zákon má na zřeteli, by dlužník nezmařil uspokojení svého věřitele za exekuce, hrozící dlužníkovi, a že trestný čin, jímž obžalovaný vinným byl uznán, předpokládá soukromoprávní poměr mezi věřitelem a dlužníkem, čehož prý

nebylo v tomto případě. Námitka, v první své části nezcela jasná, je právně bezpodstatná, pokud se jí vyslovuje názor, že použití §u 3 řečeného zákona je na místě pouze tam, kde jde o poměr soukromoprávní, čímž patrně mělo být řečeno, že předmětem trestného činu mohou být pouze věci, které byly sekvestrovány, obstaveny nebo zabaveny pro pohledávku soukromoprávní. Zmateční stížnost je na omylu. Na rozdíl od §u 1, v němž je řeč o exekuci, o uspokojení věřitele, o pachatelově úmyslu, toto uspokojení zmařiti, tresce se dle §u 3, kdo mimo případ, jež má na zřeteli § 1, odejme úřednímu opatření věci, které byly úřadem nebo z jeho příkazu sekvestrovány, obstaveny nebo zabaveny. Není tedy použití §u 3 omezeno jen na případy, v nichž tyto úkony předsevzaty byly úřadem k vydobytí nebo zajištění pohledávky soukromoprávní, nýbrž má místo v každém případě, ve kterém k nim došlo z důvodu jakéhokoli, tedy i tam, kde k sekvestrování, obstávkě nebo zabavení věci došlo v zájmu veřejném, jak tomu bylo v tomto případě, v němž mouka zabavena byla výkupní komisí, tedy za účelem provedení nucené odebranky její ve smyslu druhého odstavce §u 16 vyhlášky ministerstva pro zásobování lidu č. 55.486. Mylným je proto i další názor zmateční stížnosti, že se obžalovaný svým činem dopustil pouhého přestupku dle §u 16 čís. 1 nařízení vlády republiky Československé ze dne 11. června 1920, čís. 390 sb. z. a n., jež trestati by arci dle §u 19 téhož nařízení příslušelo okresnímu politickému úřadu. Ustanovení §u 10 čís. 1 nařízení, dle něhož se tresce mimo jiné ten, kdo zúmyslně odstraní plodiny nebo výrobky, má na zřeteli, jak tomu nasvědčuje citace §§ů 1, 2 téhož nařízení, všeobecné zabavení plodin a výrobků ve prospěch státu dle právě citovaných paragrafů. Tím, že mouka, kterou obžalovaný dle rozsudku odstranil, aby s ní úřad nakládati nemohl, byla v tomto případě zabavena výkupní komisí ku provedení nucené odebranky, nabyla povahy věci, zabavené úřadem ve smyslu §u 3 zákona ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., jehož skutkové podstatě tudíž nalézací soud právem podřadil čin obžalovaného.

Čís. 1094.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Jde-li o prodej zařízení a úplatu za postoupení bytu, dlužno vyšetřiti, pokud úplata se vztahovala na zařízení a pokud na postup bytu.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1923, Kr I 1315/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Jana P-a do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 14. října 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem §u 7 (3) zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., v neveřejném zasedání však povolil podle §u 362 tr. ř. mimořádnou obnovu řízení ve prospěch obžalovaného Jana P-a, zrušil rozsudek nalézacího soudu ve výroku o vině a trestu i výrocích